

Jeg skal også sige til de unge generationer i dag, at efter Den Anden Verdenskrig var det en udbredt opfattelse, at det ikke måtte ske igen, at verden lukkede sine øjne for den antisemitisme, der var dengang. Men de blev jo, som alle husker det, brutalt åbnet, da de allierede soldater nåede frem til de første koncentrationslejre og de første fotografier gik verden rundt. Da sagde alle de demokratiske ledere: Det må ikke ske igen.

Og hvad kunne man have gjort? Man kunne have sagt fra i tide. Man kunne have gjort opmærksom på, at det var uacceptabelt. Man kunne have givet jøderne en bedre chance for at komme væk. Man kunne have undgået at sende dem tilbage til Tyskland. Man kunne have beskyttet dem bedre. Verden havde dårlig samvittighed i 1945, ekstremt dårlig samvittighed.

Vi vil ikke acceptere dårlig samvittighed, for den har man kun, hvis man ikke drager konsekvenserne. Derfor siger vi fra, for vi kan ikke stilte risikere, at de holdninger, som Jörg Haider har givet udtryk for, får plads i debatten, uden at der hurtigt og præcist tages afstand derfra. Det gælder også vores eget menneskesyn.

Nogle har sagt: Det er jo bare ord; lad det nu komme an på en prøve! Dertil siger jeg: Ja tak, men ord kan jo både bruges til at skabe venskab og til at opbygge had. Derfor er ord ikke lige gyldige. Derfor må ord behandles med den seriøsitet, der nu engang hører til i vort demokrati.

Men Østrig har jo ikke gjort noget, bliver der så sagt. Nej, Østrig har kun sagt noget, men igen må jeg minde lidt om historien, uden at jeg på nogen måde skal drage paralleller til nazismens tid; jeg vil bare gerne gøre opmærksom på processerne:

Vi må jo heller ikke glemme, at der var flere billeder af den nazistiske fører. Nogle børn kaldte ham af og til onkel Dolf, han kyssede børnene hjerteligt, var omsværmet og skrev massevis af autografer, gik tit på café. Der var ingen, som på det tidspunkt synes, han var en farlig mand. Det skete ofte, og især når han skulle opnå noget, f.eks. i internationale forhandlinger med England eller i forbindelse med De Olympiske Lege i Berlin, at det da blev gemt væk. Jeg sammenligner ikke direkte, jeg gør opmærksom på processerne og på vores erfaring.

Jeg har for ganske få dage siden været på rejse i de tre baltiske samfund, tre lange og intense

weekendbesøg, fredag-lørdag-søndag i hvert af de baltiske lande. Og jeg stiller mig selv det spørgsmål: Med hvilken ret kommer jeg egentlig på vegne af Danmark og stiller krav til vore baltiske venner om at behandle deres mindretal retfærdigt, ligeligt og ordentligt? Med hvilken ret kræver jeg egentlig, at de 25 pct. af befolkningen, som er russisktalende, skal have en plads i hvert enkelt baltisk samfund?

Jeg kan i hvert fald ikke stille et sådant krav, hvis vi ikke selv efterlever det i vores eget europæiske samarbejde konsekvent og fuldt og helt. Først da kan jeg stille det, og først da kan jeg gøre det med rank ryg, og først da kan jeg få den danske befolknings tilslutning til, at når vi stiller krav, så hjælper vi naturligvis også vore lande og vore folk med at leve op til de krav. Først da kan vi stille krav om, at gadebørnene skal have et ordentligt liv. Først da kan vi stille krav om, at alle skal kunne lære sproget på lige vilkår.

Vi ønsker ikke at vende ryggen til det, der er sket. Vi ønsker at gøre opmærksom på, at når man forklejner sin fortid, forklejner man sin nutid. Historien har lært os, når der skal siges fra og siges til. Og den, der ikke kender sin historie, forstår ikke det, der sker i dag.

Det nye og det stærke er, at fredens projekt er inden for rækkevidde, og det nye og det vigtige er, at vi husker, hvad der er stort, og hvad der er mindre vigtigt.

Østrig er i sin fulde ret til at vælge sin regering på sit demokratiske grundlag, ja, men vi har også ret og pligt til at sige fra, når der skal siges fra. Tilbage er dog anerkendelsen af, at der i forhold til medmennesker ikke er røde striber på landkortet, men en pligt til at se hen over kortet og drage ved lære.

Jeg skal slutte nu med endnu en gang at sige: Vi vil nu følge den østrigske regerings udvikling nøje. Vi vil huske, hvad det var, der skete. Vi vil drage konsekvenserne sammen med vore partnere. Vi gik ind i den fælles reaktion i fællesskab, vi bliver der i fællesskab, og vi ændrer politik i fællesskab, når det skal ske.

Mange vil sikkert spørge i dag: Hvad er alternativet? Og jeg spørger: Ja, hvad er alternativet? Alternativet er for mig ikke at tie, for den, der tier, samtykker, og den, der samtykker med Jörg Haider, svigter sin fortid, sin nutid og sin fremtid.